

Analýza sociálnych vplyvov

Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rodovú rovnosť a vplyvy na zamestnanosť

4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.

Vedie návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností?

Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?

Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?

Popíšte **pozitívny** vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:

Návrh zákona má za cieľ zefektívniť dohľad v oblasti ochrany spotrebiteľa. Dohľad nad ochranou spotrebiteľa je jedným z kľúčových prvkov ochrany verejného zdravia, finančnej bezpečnosti občanov, čiastočne aj verejného poriadku a sociálnej stability spoločnosti. Účinnejší výkon dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa z pohľadu prevencie aj represie smeruje k znižovaniu nákladov spotrebiteľov za nákup nekvalitných tovarov alebo služieb, za vynakladanie prostriedkov v rámci plnenia zmlúv, ktoré boli uzavreté s využitím nekalých obchodných praktík alebo neprijateľných zmluvných podmienok, pričom súčasne sa pre spotrebiteľov zvyšujú benefity plynúce zo zakúpených tovarov a služieb v súlade s platnou právnou úpravou. Súčasne sa tým posilňuje dôvera spotrebiteľov v správne fungovanie trhu a očakáva sa posilňovanie dôvery vo vzťahu k obchodníkom a štátu reprezentovanému orgánmi dohľadu.

Návrhom zákona sa motivuje podnikateľ vykonať nápravu smerom k spotrebiteľovi, ktorý jeho konaním v rozpore so zákonom, utrpel ujmu (tzv. druhá šanca), z ktorej vyplývajú pozitívne vplyvy pre podnikateľov aj spotrebiteľov, ktorí tak môžu rýchlejšie dosiahnuť nápravu a odškodnenie (ušetria čas a finančné prostriedky na domáhanie sa svojich nárokov).

Spotrebiteľia návrhom zákona získajú predovšetkým dôveryhodnejšie prostredie, v ktorom nakupujú tovary a služby.

Špecifikujte **pozitívne** ovplyvnené skupiny:

Spotrebiteľia

Popíšte **negatívny** vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:

-

Špecifikujte **negatívne** ovplyvnené skupiny:

-

Špecifikujte ovplyvnené skupiny v **riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia** a popíšte vplyv:

Ovplyvnení sú všetci spotrebiteľia nezávisle od výšky príjmu. Pozitívne vplyvy plynúce zo zefektívnenia výkonu dohľadu však môžu byť pre skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia vrátane tzv. zraniteľných spotrebiteľov (spotrebiteľia, ktorí sú osobitne zraniteľní z dôvodu ich duševnej poruchy alebo telesnej vady, veku alebo dôveryčivosti) ešte citelnejšie.

Kvantifikujte rast alebo pokles príjmov/výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným materiálom.

V prípade vyššieho počtu ovplyvnených skupín doplňte do tabuľky ďalšie riadky.

<i>V prípade, ak neuvádzate kvantifikáciu, uveďte dôvod.</i>	
Ovplyvnená skupina č. 1: Spotrebiteľia	
<i>Pozitívny vplyv - priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:</i>	Pozitívny vplyv spočívajúci v poklese výdavkov nie je možné kvantifikovať.
<i>Negatívny vplyv - priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:</i>	-
<i>Veľkosť skupiny (počet obyvateľov):</i>	Všetci obyvatelia/spotrebiteľia.
Ovplyvnená skupina č. 2:	
<i>Pozitívny vplyv - priemerný rast príjmov/pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:</i>	-
<i>Negatívny vplyv - priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:</i>	-
<i>Veľkosť skupiny (počet obyvateľov):</i>	-
<i>Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:</i>	Možný pokles výdavkov domácností je potrebné posudzovať individuálne podľa nákladov každej domácnosti, nákupných zvyklostí a obozretnosti pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv.
<i>V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky vyššie špecifikovaných domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. mieru rizika chudoby, podiel rastu/poklesu výdavkov na celkových výdavkoch/príjme):</i>	-

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.

Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám?

Špecifikujte ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

Rozumie sa najmä na prístup k:

- ☞ sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím),
- ☞ kvalitatívnej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam,
- ☞ pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím,
- ☞ zamestnaniu, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce,
- ☞ zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím,
- ☞ k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu,
- ☞ bývaniu a súvisiacim základným komunálnym službám,
- ☞ doprave,
- ☞ ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom,
- ☞ spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám,
- ☞ informáciám
- ☞ k iným právam (napr. politickým).

Návrh zákona rieši dohľad v oblasti ochrany spotrebiteľa, najmä ho zefektívňuje, sprehráňuje. Má za cieľ zvýšiť mieru ochrany spotrebiteľa na vnútornom trhu členských štátov EÚ, a to pri offline aj online nákupe a s ním súvisiacich práv. Vo výsledku by sa mal zlepšiť prístup spotrebiteľov ku kvalitnejším výrobkom a službám. V rámci preventívneho pôsobenia výkonu dohľadu by sa mali eliminovať prípady porušovania práv spotrebiteľov a v nadväznosti na inštitút „druhej šance“ zjednodušiť prístup k dosiahnutiu nápravy a získaniu odškodnenia, ak práva spotrebiteľov boli porušené.

Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?

Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.:

- ☞ domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom),
- ☞ nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov,
- ☞ deti (0 – 17),
- ☞ mladí ľudia (18 – 25 rokov),
- ☞ starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia,
- ☞ ľudia so zdravotným postihnutím,
- ☞ marginalizované rómske komunity
- ☞ domácnosti s 3 a viac deťmi,
- ☞ jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi),
- ☞ príslušníci tretích krajín, azylanti, žiadatelia o azyl,
- ☞ iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia

Návrh zákona upravuje dohľad v oblasti ochrany spotrebiteľa, vo všeobecnosti je adresovaný všetkým skupinám obyvateľstva. Legislatíva v oblasti ochrany spotrebiteľa však používa pojem „zraniteľný spotrebiteľ“ na označenie tých osôb, ktoré sú osobitne zraniteľné z dôvodu ich duševnej poruchy, telesnej vady, veku alebo dôverčivosti. Efektívnejší výkon dohľadu a inštitút „druhej šance“ môžu mať v praxi väčší prínos pre tieto skupiny spotrebiteľov, ktoré sú náchylnejšie stať sa obeťami nekalých obchodných praktík pri súčasnej abdikácii na domáhanie sa svojich spotrebiteľských práv.

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí.

Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rodovú rovnosť.

Dodržiujte návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia veku a sexuálnej orientácie? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Podporuje návrh rovnosť príležitostí?

Návrh zákona dodržiava povinnosť rovnakého zaobchádzania, nerozlišuje osoby podľa pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva, viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

Môže mať návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Podporuje návrh rovnosť medzi ženami a mužmi alebo naopak bude viesť k zväčšovaniu rodových nerovností? Popíšte vplyvy.

Pri identifikovaní rodových vplyvov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi mužmi a ženami, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rodovej rovnosti spočíva v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti, ktoré súvisia s rodovými rolami či pohlavím. Hlavné oblasti podpory rodovej rovnosti:

- ☞ podpora vyrovnávania ekonomickej nezávislosti,
- ☞ zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života,
- ☞ podpora rovnej participácie na rozhodovaní,
- ☞ boj proti rodovo podmienenému násiliu a obchodovaniu s ľuďmi,
- ☞ eliminácia rodových stereotypov.

Návrh zákona nemá vplyv na rovnosť medzi ženami a mužmi.

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce.

V prípade kladnej odpovede pripojte odôvodnenie v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.

<i>Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.</i>	
<i>Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.</i>	-
<i>Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.</i>	
<i>Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.</i>	-
<i>Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?</i>	
<i>Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.</i>	-
<i>Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?</i>	
<i>Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).</i>	-
<i>Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?</i>	
<i>Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.</i>	-
<i>Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?</i>	
<i>Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov. “</i>	-